

SZUROMI LAJOS

VERSTAN AZ ISKOLÁBAN

HB MPI
DEBRECEN
2003

TARTALOMJEGYZÉK

VERSTANI ALAPISMERETEK	
az általános iskola 5-8. osztálya számára	3
A versritmus	3
5. osztály: A hangsúlyos verselés	4
(összefoglalás)	6
6. osztály: Az időmértékes verselés	7
(összefoglalás)	10
7. osztály: A szimultán verselés	11
(összefoglalás)	15
8. osztály: A szabadvers	16
Bóbita tündéri tánca	17
A VERSRITMUS ELEMZÉSE	
a középiskolában	19
Bevezetés	19
<i>A ritmus. – A metrum. – Verselési rendszereink</i>	19
I. <i>A ritmus</i>	19
II. <i>A metrum</i>	22
III. <i>Magyar verselési rendszerek</i> (Hangsúlyos verselés – Időmértékes verselés – Szimultán verselés – Szabadvers)	23
<i>A hangsúlyos verselés</i> (Szótagmérés – Ütem – Metszet – Ütemegyenlőség – Lejtés – Szótagszámereszkedés)	25
<i>Az időmértékes verselés</i>	29
I. <i>Metrikai tényezői, törvényszerűségei</i> (Szótagmérés – Verslábak – Sorlejtés, lejtésegység – Szómetszés, lábmetzés – Sormetszés /cezúra/ - Sormegnevezés és metrikus sorleírás)	29
II. <i>Kötött időmértékes sor-, strófa- és versszerkezetek</i>	36
1. Sormértékek (Hexameter – Pentameter – Disztichon – Szaffói sor – Adoniszi sor – Aszklepiadészi sor – Glykoni sor – Nagy alkaioszi sor – Kis alkaioszi sor – Nibelungi sor – Alexandrin – Drámai jambus – Anakreoni sorok)	36
2. Strófaszerkezetek (Szaffói strófa – Aszklepiadészi strófa – Alkaioszi strófa – Stanza – Terzina)	40
3. Kötött versmértékek (Szonett – Villoni ballada)	42

A szimultán verselés	43
I. <i>Metrikai tényezői, törvényszerűségei</i>	43
1. Szótagmérés	43
2. A szimultán metrum jelentése, értelme	43
3. Ütem és versláb	44
4. A lejtés	46
5. A metszet	46
II. <i>Szimultán metrumú versek sorváltozatai. Sorok és versek megnevezése</i>	47
6. Metszetkapcsoló sorok	47
7. Ütemkapcsoló sorok	48
8. Metszet- és ütemkapcsoló sorok	49
9. A szimultán sorok megnevezése	50
10. Vezető metrum, kísérő metrum...	50
Szimultán sorok leírása	51
A szabadvers	52
A rím — Meghatározása – Rímfogalmak – Rímnemek – Rímfajták – Szokatlan rímek – Rímhalmaz – Rím az időmértékes verselésben	55
A funkcionális verstan	57
A versmondásról	60
Költemények leíró metrikai jellemzése — Csokonai Vitéz Mihály – Kölcsey Ferenc – Vörösmarty Mihály – Petőfi Sándor – Arany János – Ady Endre - - Juhász Gyula – Tóth Árpád – Babits Mihály – Kosztolányi Dezső – Radnóti Miklós – József Attila – Illyés Gyula – Nagy László – Weöres Sándor – Juhász Ferenc	62
Utószó	69
A VERSTAN KÖZÉPISKOLAI TANÍTÁSÁRÓL	70